

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Frid. Adolphi Lampe S. S. Theol. Doct. Ej. Et Hist. Eccl.
Professoris Ordinarii, Delineatio Theologiæ Activæ**

Lampe, Friedrich Adolph

Herbornæ Nassaviorvm, 1728

Caput VIII. De intentione tam falsa, quae comprehendit Superbiam,
Philautiam, ac Dipsychiam, quam legitima, quae involvit Humilitatem,
Abnegationem sui ipsius & Simpliciter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-28501

tatem summam, quam peccator intendit, promovere debent Luc. xvi. 1.

CAPVT OCTAVUM.

De intentione tam falsa, quæ comprehendit *Superbiam*, *Philautiam*, ac *Dipsychiam*, quam legitima, quæ involvit *Humilitatem*, *Abnegationem sui ipsius* & *Simplicitatem*.

SUMMARIUM.

- I. De intentione in genere agitur §. 1—3.
  - A. Probando, quod e us ratio hic haberi debeat 1.
  - B. Vitia ac virtutes eo pertinentes recensendo 2. 3.
- II. Specialior deductio indicat 4—39.
  - A. Intentionem versantem circa finem illegitimum 4—28.
    1. Vitia, quæ appetitus finis illegitimi involvit 4—13. sunt
      - a. Superbia 4—8. quæ
        - α. Describitur 4—6.
        - β. Momentum ejus indicatur 7. 8.
          - ℵ. Propter ejus universalitatem 7.
          - Γ. Propter ejus fræditatem 8.
      - b. Philautia 9—11. quæ
        - α. Describitur 9—11.
        - β. Momentum ejus indicatur 12. 13.
          - ℵ. Propter

N. Propter ejus universalitatem 12.

U. Propter ejus fœditatem 12.

2. Virtutes, quæ fugam finis illegitimi conficiunt 14---28. sunt

a. Humilitas 14---19. quæ

α. Describitur 14---17.

β. Momentum ejus indicatur 18. 19.

N. Ex ejus universalitate seu necessitate 18.

U. Ex argumentis ejus pretium commendantibus 19.

b. Abnegatio sui ipsius 20---28.

α. Describitur 20---26.

N. Data definitione 20.

U. Addita specialiori deductione 21---26. in qua sigillatim tractatur

a. De objecto abnegationis 21.

b. De actu abnegationis 22---26. qui duplex est

α. Abnegatio moralis 22---25.

†. Opposita philautiæ crassiori 22---24.

††. Opposita philautiæ subtiliori 25.

β. Abnegatio Physica 26.

β. Momentum ejus indicatur 27. 28.

N. Ostendendo universalem ejus necessitatem 27.

U. Motivas proponendo 28.

B. Intentionem versantem circa finem legitimum 29---39.

1. Vitium circa eum perverſe procedens est Dipſychia 29---33. quæ

F 2

a. Descri-

- a. *Describitur* 29---31.
- b. *Momentum ejus ostenditur* 32. 33.
  - a. *Quoad universalitatem* 32.
  - β. *Quoad turpitudinem* 33.
- 2. *Virtus circa eum recte se habens est simplicitas* 34---39.
  - a. *In ejus descriptione* 34---37.
    - a. *De nomine* 34.
    - β. *De re ipsa* 35---37.
  - b. *Momentum ejus urgetur* 38. 39.
    - a. *Universali necessitate* 38.
    - β. *Aequitas* 39.

I.

Forma, quæ actionibus nostris relate ad finem consideratis induitur, INTENTIO earum dicitur. Quin ab illa iudicium de actione ipsa multum dependeat, dubitari nequit; quoniam primum est movens, per quod ad agendum impellitur.

II. Omnis hominis *Intentio* in omnibus actionibus suis in Statu corrupto perversa est, duplicique vitio semper coherente laborat.

(1) Partim enim *Finem illegitimum* sibi præfixit tum iudicio vitiato per *Superbiam*, tum voluntate ipsa in servitutem redacta per *Philantiam*.

(2) Partim autem *Finem legitimum* cum illegitimo confundere tentat per *Dipsychiam*.

III. Ab hoc morbo sanatur & contraria *Intentione recta* imbuitur animus,

(1) Qui *Finem illegitimum* plane relinquit, iudicio per *Humilitatem*, voluntate autem per *Abnegationem sui ipsius* curata.

(2) Qui

(2) Qui Finem legitimum absque ulla mixtura purum solumque sibi præstituit, quod est *Simplicitatis*.

IV. SUPERBIA *הַנָּא / seu הַנְּוָה / יוֹהַר / יָדוֹן* / *Αυθάδεια, Αλαζονεία, Υπερηφασία, Τύφος*, in sensu specialiori alias etiam usitata, hic in sensu generaliori a nobis sumitur, quatenus est *viciosus habitus iudicii, quo quis majoris se ipsum æstimat, quam revera valet. Lustrandum hic tum fundamentum hujus iudicii, tum iudicium ipsum.*

V. *Fundamentum* hujus iudicii est vana persuasio, quam peccator de præstantia facultatum suarum tum *naturalium* tum *moralium* habet.

(1) Præjudicium circa facultates naturales formant *dona animi, corporis, fortuna*, atque inter illa sigillatim prætensio sapientiæ Prov. xxv. 11. Eccl. vi. 16.

(2) Quoad facultates morales præjudicium superbum gignit imaginatio qualiscunque justitiæ coram Deo, sive ut jam præstitæ, sive propriis viribus adipiscendæ. Impingunt hic *blandientes sibi in oculis suis* Ps. xxxvi. 3. quorum *via recta videtur coram facie eorum* Prov. xiv. 12. exemplo *Pharisæi* Luc. xviii. 11. 12. & *juvenis* Matth. xix. 20.

VI. *Judicium ipsum* in eo consistit, ut quis propter tales facultates se dignum existimet, ut non solum *sui causa vires proprias* impendat, sed & *ad se perficiendum, cætera creatura*, cum primis alii *homines*, quin certa ratione *ipse Deus*, munera sua ad excellentiam tam egregii, scilicet objecti sive agnoscendam sive promovendam conferant.

VII. Hoc præjudicium tam late patet, ut non

solum primo tam Angelorum quam hominum peccato præstructum fuerit, sed etiam in omnes vitiosos actus influat, in quibus constanter peccator nullum *Finem*, quam seipsum habet. Quare etiam fideles sæpenumero hic impingunt, qui non solum propter quandam præcellentiam naturalem, sed etiam propter ipsa dona gratiæ, plus quam decet, se ipsos extollere possunt, 1. Cor. iv. 8. contra quam vitiositatem ipse Apostolus eapropter muniendus erat 2. Cor. xii. 7.

VIII. Turpitudine hujus vitii patet.

(1) Quia nihil stultius est, dum non solum nihil homo habet, quod non acceperit 1. Cor. iv. 7. sed etiam omnem suam excellentiam ipse corripit, & videtur sibi aliquid esse, cum nihil sit Gal. vi. 3.

(2) Quia nihil est fœdus. Cujus animus se effert, ille obliviscitur Dei sui Deut. viii. 12. & prævaricatur contra Jehovam 2. Chron. xxvi. 16.

(3) Quia nihil est periculosius. Deus directe ei adversatur Prov. vi. 6. 17. xv. 25. Ipse viam ad salutem sibi præcludit Luc. xviii. 14. Jac. iv. 6.

IX. PHILAUTIAM illico cum SUPERBIA conjungimus, quia primus atque immediatus ejus effectus est. Unde a quibusdam pro synonymis habentur. Quamvis enim vox hæc sensum medium habere videatur, usu tamen in malum abiit, designans illum perversum voluntatis habitum, quo per superbam judicii de seipso præsumptionem determinatur ad acquiescendum in seipso consueque, ut se sibi atque aliis in finem actu præfigere

con-

contendat. Est autem hæc Philautia vel *crassior*, præjudicium de facultatibus naturalibus, vel *subtilior*, præjudicium de facultatibus moralibus cæco impetu sequens.

X. *Philautia crassior* est illa, qua quis

(1) *In seipso*, sua sapientia, sua pulchritudine suis divitiis & quocunque, quod possidet, bono corporali *delectatur.* Pf. LII. 8. x. 13.

(2) Ad felicitatem hanc suam imaginariam conservandam ac promovendam, quicquid in rerum natura est, pro re nata impendere studet. Adeoque

(a) *Omnes proprias ingenii corporisque vires & opes.* quas possidet, in hunc *Finem* prodigit.

(b) Quicquid *extra se* occurrit, eidem subfervire vult. Huc tendit per tres illos vitiosæ concupiscentiæ ramos, in quos Philautia abit, *concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum & fastum vite* 1. Joh. 11. 17. Sub hac triplici classe Spiritus sanctus elegantissime comprehendit omnia objecta pravæ concupiscentiæ, quæ in mundo sunt, *voluptates, opes & honores.* Et dum illa universa *φιλαυτὸς* ad se ipsum dirigit, totam creaturam vanitati suæ subjicit, a quibuscunque in quos incidit, *æstimari, honorari, præferri* cupit Joh. v. 44. XII. 43. ipsumque Deum, cujus potentia mundus subsistit, suæ libidinis insatiabilis, quantum in se est, ministrum facit.

XI. *Philautia subtilior* ipsas facultates morales ac spirituales corrumpit:

(1) Dum imaginariam suam felicitatem pro *Fine* omnis cultus divini ponit, quasi Deus aut

iniustus aut *miser* esset, nisi vermiculum impurum beatum reddat 2. Petr. iii. 1.

(2) Dum *media* ad salutem in sua potestate esse existimans secundum sui cordis figmentum Deum colit, Deut. xxix. 19. Jerem. xl. iv. 17.

XII. Venenum ergo hoc in ipso initio lapsus Evæ conspicuum per omnes posteriorum ejus actiones tam religiosas quam communes a natura est diffusum, quod ipse *Aristoteles* ad Nicomachum lib. ix. cap. 8. agnovit dicens: *Videtur homo improbus omnia sua causa agere, eoque magis, quo sit vitiosior.* Omne peccatum est *Philautia*. Quid enim est peccare, nisi Lege Dei contempta, facere, quod ipse vis, adeoque voluntatem tuam voluntati Dei præferre? Nativam hanc perversitatem *educatio* firmat. Infantibus jam omnia indulgentur, ne plorent. Adolescentes per proposita præmia ac laudes inanes ad officia incitantur. Et sic consuetudo nihil nisi *sui causa* agendi in tota vita obfirmatur. Quare & in ipsis *regentis* non plene est extirpata, uti patet, sive quando commoda hujus vitæ *ardentius* quarunt, sive quando illa cum ipsa vita pro gloria Domini *inviti* vel tergiversantes *relinquunt* Cant. v. 2.

XIII. Quam abominandum sit hoc vitium, liquet

(1) Quoniam id, quod amatur, aut *nullo*, aut saltem *tanto* amore dignum non est.

(2) Quoniam hoc pacto creaturæ extra ordinem, in quo a Deo erant constitutæ, exturbantur, quin honor soli Deo debitus ei eripitur & nobis tribuitur.

(3) Quoniam *Philautia* ejusmodi revera est odium

odium sui ipsius, quin crudelis αυτοχρησία Prov. VIII. 36.

XIV. Superbiæ bellum indicit HUMILITAS, תנע / שר ταπεινωσι seu ταπεινοφροσύνη, quam falso quidam describunt per *salutis incuriam*, cum potius designet illum *habitum iudicii*, a Spiritu Sancto infusum, quo quis de sua dependentia & indigentia intime persuasus nihil sibi neque in natura neque in gratia extra Dei voluntatem tribuendum esse existimat.

XV. Causa huius habitus soli Deo & Spiritui eius est tribuenda, qui *cor humiliat*, *montes & colles deprimendo* Jes. XL. 4. cuius tumor alias omnibus naturæ viribus insuperabilis est.

XVI. *Fundamentum* iudicii talis de seipso est clara perceptio & agnitio :

(1) Absolutæ dependentiæ, quoad omnes facultates tam naturales, quam morales, a Deo Joh. III. 17.

(2) Summæ indigentia seu potentia per adhaerentem vitiositatem ad quodcunque bonum opus 2. Cor. III. 5. tam in principio, quam in progressu gratiæ 1. Cor. XV. 10. Gal. II. 20.

XVII. *Judicium ipsum* in eo consistit, ut anima secundum hoc lumen directa, nullam plane gloriandi in se ansam deprehendat, adeoque *non elate de seipso sentiat* Rom. XII. 16.

(1) Quoad illa, quæ jam possidet, tam in natura Jerem. IX. 23. quam in gratia 1. Cor. IV. 7. quoniam.

(a) Neque quicquam *in se* habet, ut Sponsa, quæ nihil affert, sed a Sponso dotatur, quin ut indignissimus 2. Sam. VII. 18. Ezech. XVI. 6.

F 5

(b) Ne-

(b) Neque quæ habet, ad *justitiam & salutem* propter imperfectionem conjunctam sufficiunt, cum ipsi Seraphini pedes tegant *Jes. vi. 2.*

(c) Neque *propriis viribus* vel ad momentum ea *conservare* potest *1. Cor. x. 12.*

(d) Quin omnibus momentis ea iterum *amittere* meretur *Rom. xi. 20. 21.*

(2) Quoad illa, quæ *expectat*, multo minus sibi tribuere potest.

(a) Quoniam illa omnia, quibus indiget, in liberrimo *beneplacito Dei* posita sunt.

(b) Quoniam omnibus *viribus* est *destituta* tam ad viam *inveniendam*, quam ad eam *ingrediendam*, ut vera felicitate potiatur. Quare & *cæcus Joh. ix. 41.* & *stultus 1. Cor. iiii. 18.* & *puer Matth. xviii. 3.* unusquisque evadere & *annihilari* quasi debet, ut Deus in ipso *omnia* fiat.

XVIII. Hanc virtutem in *omnes actiones* bonas influere liquet, quoniam neque abnegationi sui ipsius, neque fidei ullus locus est, nisi illa *præcesserit*. Unde inter postulata generalia *humiliter ambulare cum Deo Mich. vi. 8.* & *paupertas secundum Spiritum Matth. v. 3.* primum locum occupat. Nunquam sane legitime circa seipsum versabitur, qui suo se metiri pede non addidicit. Et facile est demonstratu, quod nullum neque erga Deum neque proximum officium absque vera humilitate cordis præstari queat. Quicquid enim alteri præstamus, pro fundamento habet agnitionem certi gradus præcellentiae in objecto, circa quod versamur. Illa autem agnitio nisi a corde humiliato expectari non potest.

XIX. Maxime sane hæc virtus est æstimanda :

(1) Quia

(1) Quia tale iudicium de seipso est iudicium secundum veritatem. *Quid est homo?*

(2) Quia viam sternit ad gloriam Deo reddendam, quam superbia ei eripuit. Hinc consideratur ut *sacrificium*, quod Deo placet Ps. LI. 9. & humiles toties Deus declaratur respicere Ps. xxxiv. 19. Jes. LXVI. 2. *apud illos habitare* Jes. LVII. 19. eos *extollere* Ps. cxiii. 7. 8. cxlvii. 6. Matth. xxi. 1. 11. Jac. iv. 6. 7. 10.

(3) Quia cor evacuat, adeoque idoneum reddit ad gratiæ divinæ thesauros capiendos. Unde secundum incrementum hujus virtutis de incremento gratiæ in nobis iudicari potest. *Quisquis se submiserit, sicut est puerulus iste is est maximus in Regno cælorum* Matth. xviii. 1. sq.

(4) Quia maxime illustribus exemplis micatum ipsius Christi Matth. xi. 29. Phil. ii. 3. sq. tum sanctorum, qui præ aliis eminuerunt, Abrahami Gen. xvi. 27. Davidis 1. Chron. xxix. 14. 15. Pauli 1. Tim. i. 15.

(5) Quia convenit intime cum Statu Novi Testamenti, cujus hæredes Prophetæ sæpe describunt ut *humiles & tennes* 1. Sam. ii. 8. Jes. LXVI. 2. Luc. i. 52. Nam

(a) Omnis in externis carnis prærogativis gloriandi ansa illis periit, ex quo *omnis caro ut fœnum, & gloria ejus ut flos campi evasit* Jes. xl. 6.

(b) Quo majora adepti sunt beneficia, quo excellentiores habent promissiones, eo majorem inveniunt suam indignitatem. Unde cum xxiv. Senioribus coronas suas coram throno Dei abjiciunt Apoc. iv. 10. 11.

XX. AB-

XX. ABNEGATIO SUI IPSIUS est primus effectus humilitatis, Philautiæ medelam afferens, atque in eo consistens, ut *voluntas hominis regenti de sua & de eius cœlitus persuasi parata sit ad omnem honorem illegitimum sibi ipsi denegandum atque eripiendum, eoque, ut neque seipsum amplius in Finem sui aut aliorum extra se constituere, neque ullum medium ad salutem per se aut apud se querere velit.*

XXI. Id, quod abnegari debet, Scriptura nominat *seipsum*, quod vel in sensu *moralis* de corruptione, quæ alter ipse evasit, Rom. vii. 18. vel in *physico* de quibuscunque *facultatibus naturalibus* Matth. xxi. 39. intelligi potest, quoniam utrovis modo nobiscum ipsis *idololatriam* a natura committimus.

XXII. Abnegat ergo *seipsum moraliter*, primo *crassiorem* Philautiam extirpando, qui suæ prævæ concupiscentiæ impletionem non amplius *sibi* aut *aliis* vult in finem ponere. Habet autem hæc abnegatio pro objecto duplicem relationem, in qua sumus constituti vel ad propriæ felicitatis *possessionem*, vel ad ejus *acquisitionem*.

XXIII. Circa imaginariam propriæ felicitatis *possessionem* seu præsumptionem abnegat se ipsum, qui non amplius *in seipso deliciatur*, sed fastidio sui ipsius est impletus, & obedientiæ, quam sibi in miserima servitute præstitit, penitus renunciat, 2. Cor. v. 15. abnegans

(1) *Propriam sapientiam* carnalem, Prov. xxi. 4. quam ut dementiam abominatur.

(2) *Propriam voluntatem*, dum nihil amplius vult ex motu carnis suæ agere.

(13) *Pro-*

(3) *Proprium corpus*, dum ejus pulchritudinem, fanitatem, vires, tanquam bona superficiaria, aliena & transeuntia, quin abusu turpissimo corrupta, vilipendit.

XXIV. Destructio ita propriæ felicitatis quoad possessionem præjudicio mox perspicitur, quod etiam in futurum nihil a nobis ipsis expectandum sit. Adeoque *abnegare se* pergit, qui non amplius vult *sua* aut *aliorum* ope ad seipsum in illa felicitate *conservandum aut provehendum* abuti.

(1) Non *sua ope*, sive per dotes ingenii, sive per affectuum impetum, sive per vires corporis, sive per temporis jacturam, sive per facultatum externarum, quas possidet, dispendium.

(2) Non *ope aliorum*, sive Dei, sive hominum, sive quarumcunque creaturarum. Adeoque

(a) Qui non amplius vult *Deum* suæ malæ concupiscentiæ ministrum reddere, sed potius se ipsum abjicere ac condemnare paratus est, quam velle, ut Deus peccatoris causa sanctitatem suam obscuret.

(b) Qui *laudem* quamcunque *hominum* pro inani ducit, Gal. v. 26. quia omnem hominem mendacem esse Ps. cxvi. 11. ac *nihil pendere* Ps. Lxii. 10. animadvertens, omne *brachium carnis* abdicat.

(c) Qui renunciat *omni creaturarum usui*, quatenus per illas carnis suæ commoda promovere ac sitim implere antea quæsivit; quæ renunciatio ad omnia creaturarum genera & omnia bona mundana se extendit, nullo excepto, sub prætextu, quod abufui huic subjectum fuit. Quo pacto abne-

abnegatio sui ipsius abnegationem totius mundi involvit. Pf. LXXIII. 25. 26. Marc. IX. 43 -- 48. Tit. 11. 12.

XXV. Philautiam quoque *subtiliorem* abnegatio sui ipsius destruit, dum regnitum nullum medium ad salutem neque *per se*, neque *apud se* quærere vult.

(1) Non *per se*, rejiciendo omnem propriam & justitiam Jes. LXIV. 10. Phil. III. 8. 9.

(2) Non *apud se*, dum nihil quicquam de suo vult impendere, neque *mediate*, neque *immediate*, ut sibi ipsi viam ad felicitatem aperiat.

(a) Non *immediate*, quoniam abnegat & omnem *propriam sapientiam* ad viam hanc invenendam, & omnem *propriam potentiam*, per vires liberi arbitrii, ad viam hanc ineundam.

(b) Non *mediate*, quoniam simul abnegat omnes *homines*, omnesque *creaturas*, in quarum merito, intercessione, pretio caro *lyron animarum* unquam quæsivit.

XXVI. Sed & *Physica sui ipsius Abnegatio* accedere debet: non quasi omne propriæ felicitatis sive temporalis sive æternæ desiderium studiumve exuendum esset, ut quidam crepant; sed eo duntaxat sensu, ut voluntas prompta sit, jubente Deo, omnia mundi hujus bona, ipsamque vitam corporis, non solum libenter exuere, sed etiam pro *gloria* nominis ejus profundere Act. XX. 24. Hoc intelligitur per *odium vitæ* atque *anime* suæ Luc. XIV. 26. Joh. XI. 25. Adde Matth. XIX. 28. 29.

XXVII.

XXVII. Ita late hoc officium patere, ut pro *cardinali* sit habendum, liquet

(1) Ex *generalis* ejus *prescriptione* sine exceptione status, conditionis, sexus. *Si quis post me venire vult, ille seipsum abneget* Matth. xv 1. 24. Marc. viii. 34. Luc. ix 23.

(2) Ex ipsius rei natura, quoniam *tota obedientia fidei* in omnibus actionibus eam supponit. Cum enim fides *solum Deum* in Christo quærat, ut *unicam* omnis salutis causam, a nemine id expectari potest, nisi qui ex seipso exiit & a seipso divortium fecit.

(3) Quia hoc officium exhibet certum criterium, secundum quod non solum de initiis, sed etiam de incremento Status Gratiaë judicari potest.

XXVIII. Æquitas ejus patescit ex omnibus argumentis, quibus *Philantia* est impugnata.

(1) Quia Deus uti *unus*, ita *solus* perfectus, *solus* bonus, *unicumque* objectum honoris ac spei, *unicus finis* omnium creaturarum est.

(2) Ille jus proprietarium in omnes, præcipue electos, habet, sic ut Domini secundum omne, quod valent, *peculium* sint Rom. xiv. 7. 8. 1. Cor. v 1. 19. 20.

(3) Nihil aliud, quam abnegationem, quin odium *meretur* creatura non solum *vilis* & *miserabilis*, sed etiam *abominabilis*.

(4) Sic turpissimum *idolum sui ipsius* ex mentis penetrati ejicitur, ut Deo in Templum cedat.

(5) Sic via sternitur ad bonum, quod in te non erat, ex thesauris *omnisufficientia Dei* accipiendum.

(6) Ad

(6) Ad id invitant exempla præclara. Ipse Christus hic facem prætulit non solum in *trinitate* seperata, sed etiam in universa vita sua *voluntatem & gloriam non suam, sed Patris* quaerens Joh. vi. 38. atque creaturarum usu ad absolvendum Redemptionis opus sponte sua se abdicans 2. Cor. viii. 9. Adde illustria Mosis & Pauli exempla.

(7) Nihil magis convenit præfenti Ecclesiæ statui, in quo & officium hoc clarius est ex ore Domini perceptum, & ad *bajulandam Christi crucem* per hanc abnegationem sui animus debet præparari. Hebr. xii. 13. 14.

XXIX. Anima, quæ ita a *falso* scopo est averfa, ad *verum* scopum se debet dirigere. In eo ne impediatur, cavenda est *DIPSYCHIA*, quæ alias nominatur *cor & cor* Ps. xii. 3. seu *claudicatio in utrumque latus* 1. Reg. xviii. 21. & *oculus malus* Matth. vi. 23. Per illam designatur *vitiosus mentis habitus*, quo *Bonum summum & subordinatum, verum & apparens, in unum compingere & simul possidere querit*. Differt adeoque ab *hypocrisis*, quia *διψυχος* non *specie* tenus, sed *serio* agit, viresque ingenii impendit, ut viam sibi fabricet, in qua id obtinere queat. Est autem *Dipsychia* vel *crassior* vel *subtilior*.

XXX. Crassior conspicitur in illis, qui conscientia stimulis impelluntur, ut verum Bonum in communionem cum Deo obtinere *exoptent*, & parati sint ad quædam officia cultus divini ea fini præstanda, verumtamen ita, ut concupiscentiis suis simul obsequi *duobusque Dominis una servire* studeant. Species hæc est *spiritualis adulterii &*

scor-

scortationis, cujus exempla occurrunt in *Bileamo* & in *Israelitis Deo vero ac Baali* simul servire volentibus.

XXXI. Subtilioris *Dipsychia* rei sunt, qui *fidem temporariam* tantum habent, & lubentes religionem veram profitentur, quamdiu terrena bona simul possidere possunt, sed quando tentationes ingruunt, dubii, quo se vertant, nesciunt. Hi sunt illi *διακρινόμενοι, dubitantes*, quos *fluctus maris* Apostolus Jac. 1. 6. & Christus *arundinis a vento quassata* Matth. xi. 7. confert.

XXXII. Non quidem universale est hoc vitium, sed tamen commune illis, quorum *conscientia* est *excitata*. In ipsis *repenitis* reliquiae ejus comparent, quoties ratiociniis talibus carnis autem praebent, quibus circa adiophora frena laxare, commodaque hujus vitae & favorem hominum conciliare cum via illa angusta student, quam tamen serio elegerunt. Unde Apostolus ansam habebat Corinthios monendi, ne fiant *ἐτεροζυγῆτες alienum jugum trahentes cum improbis* 2. Cor. vi. 14. Adde 2. Cor. xi. 1.

XXXIII Moneta haec summi est momenti:

(1) Quoniam *inanis* est labor, qui a talibus impenditur Matth. vi. 24. 2. Cor. vi. 14. 15. 16.

(2) Quoniam vitium hoc, ut *subtilis idololatria*, Deo maxime est exosum Jac. 1. 7. iramque ejus provocat, exemplo *uxoris Lothi* Luc. xvii. 32.

(3) Quoniam *conscientia tranquillitatem* impedit, & in varia crimina, ipsamque *apostasiam*, praecipitat Jac. 1. 8. Matth. vi. 25.

XXXIV. Opposita huic vitio est *SIMPLICITAS*, *Ἀπλότης*: quasi dicas *sine plica*, unde ejus

G

pos-

possessor describitur ut talis, qui est *absque corde & corde* 1. Chron. x. 11. 33. coll. vs. 38. Neque aliud intendit phrasis illa, quæ amorem seu obedientiam *totius cordis & totius anime* exigit. Ubi prius ipsam *finis constitutionem* per simplex animi propositum, posterius facultatem animæ omnium *ad illum directionem* involvere videtur. Synonymum est ἀγνόησις, metaphora desumpta a *castitate conjugali*, quæ in unum sponsum aut maritum fertur. Unde sectatores ejus dicuntur ἀξιπαῖοι *instar columbarum* Matth. x. 16.

XXXV. Certo sensu hæc virtus sub *sinceritate* comprehendi potest, unde etiam τῶ *ὄν* *integritas* respondet. Sed nos hic strictius intelligimus *illum habitum novi hominis*, quo *persuasus verum summumque Bonum non nisi in communiōe cum Deo expectandum esse*, illam *tanquam unicum Finem extremum omnibus actionibus suis præfigit*, eique *convenienter semper agere contendit*. Duo ergo hæc virtus involvit.

XXXVI. Primum est *fixum voluntatis propositum illum Finem ultimum sectandi*, quem legitimum esse omnium Operum Bonorum Finem capite præcedenti probavimus. Hoc propositum declaratur

(1) *Interne* coram Deo, quando regegnitus cavet, ne quicquam per *διψυχίαν* committat, quo ab hoc Fine abstrahatur, aut alium ei coordinet.

(2) *Externe* coram hominibus, quando hunc Finem nunquam dissimulat, sed honori potius sibi ducit, ut illum semper manifestet.

XXXVII.

XXXVIII. Alterum est *studium enixum*, ut *convenienter* huic *Fini* agat. Ea fini

(1) Quoad singulas actiones *percontari* contendit, an & quousque Fini huic convenient, ne forte intermisso hoc examine per fallaciam cordis sui inducatur ad putandum, quod Finem legitimum sibi præfixerit, cum tamen id factum non sit.

(2) Secundum hoc examen via regia pergens magis magisque iudicia carnis & aliorum hominum flocci pendit, in id solum intentus; ut *conscientiam bonam* coram Deo & hominibus conservet Act. xxiv. 16. *quin omnia oblivioni dans. que pone sunt, & ad metam præfixam pergens* Phil. 111. 14.

XXXVIII. Virtutem hanc vere *Cardinalem* esse apertum est, quoniam omnis actio censetur a Fine suo. Confer Phil. 11. 14. 15. Fides sane, radix omnium Operum Bonorum hominis regenerati, sine ea esse nequit, quoniam illa est *desponsatio* animæ cum Deo & Christo, tanquam Marito suo, qui *caste*, id est, unice amandus est 2. Cor. xi. 2.

XXXIX. Maximum ejus pretium præter *foeditatem* oppositi criminis *Dipsichæ*, quam radicitus evellit, inde potest confici.

(1) Quoniam Deo illum *honorem* dat, qui ei tanquam *soli Summo Bono* convenit, dum illum sibi ipsi & omnibus creaturis præfert.

(2) Quoniam est imago illius *Simplicitatis moralis*, quæ in Dei operibus fulget 1. Joh. 111. 3.

(3) Quoniam fructus excellentissimos habet, quos Salvator indicat Matth. vi. 22. *Si oculus*

tuus simplex fuerit , totum corpus tuum lucidum erit.

(1) Quoniam illam *pulchritudinem* Sponsus cœlestis in Ecclesia Novi Testamenti maxime exosculatur, quando ei *oculos columbinos* adsignat Cant. 1. 15. præcipue ex quo omnibus Dominis cum cathedra Moſis abrogatis ipſoque Legis conjugio ſoluto, nullum alium *Dominum*, quem *adoret*, Sponſa cœlestis agnoſcit Pf. xlv. 11. 12.

C A P V T N O N V M.

De vitiis ac virtutibus circa modum actionis observandis, ac ſpeciatiim de Ignavia & Diligentia, de Stultitia, Sapientia, & Prudentia, de Coactione & Spontaneitate, de Tepore & Zelo, de Instantia & Constantia.

S U M M A R I U M.

- I. De modo actionis in genere quedam præmittuntur §. 1 --- 6. ſpectantia
  - A. Nexum hujus materia cum precedente 1. 2.
  - B. Ordinem, quo illa pertractanda 3 --- 6.
    1. Generalem 3.

2. Spe-